

LO TEATRO CATALÀ

ANUNCIS
Y RECLAMS
à preus
CONVENCIONALS

PERIODICH SETMANAL INDEPENDENT

DE LITERATURA. ART, NOTICIAS Y ANUNCIS,
Destinat principalment á fomentar lo progrés é interessos del Teatro de Catalunya

Director: D. Joan Brú Sanclement

REDACCIÓ
Y ADMINISTRACIÓ
carrer Aribau
93, 3.er, 1.^a

PREUS PER SUSCRIPCIÓ

En Barcelona. . . 1.⁰⁰ pesseta trimestre.
Fora. 1.⁵⁰ » »

ULTRAMAR

{ Semestre. 7 pessetas
{ En any. . 12 »

PREUS DE CADA NÚMERO

Número corrent. . . 10 céntims.
Id. atrassat. . . 15 »

NOSTRE GRABAT

Entre 'ls artistes catalans que 's han dedicat ab gloria á la música italiana, cal contarhi á la senyoreta Tressols, que molts de nostres lectors recordarán segurament per haverla sentida en alguna de las funcions que en diferents temporadas havia donat entre nosaltres.

No porque hagi volat á mellors regions l'ànima de tan simpática artista, hem de olvidar aqui sos merits, sino que debem recordarlos; y per aixó (ja que portem publicats retratos de cantantas extrangeras) ab mes motiu nos creyem en lo cas de posar avuy lo de qui, com la Srta. Tressols, era filla de Barcelona.

Molt jove va comensar aquí 'ls estudis del di-

Srta. D.ª Joana Tressols

vi art de la música, baix la direcció del mestre Barrau, surtintne tant aprofitada deixebila, que no va tardar en trobarse en disposició de debutar; á qual fi va traslladarse á Italia, obtenint contracte per Pésaro, en quin teatro va comensar sa carrera en 1876, sent un éxit satisfactori lo que va alcansar en la *Lucia*.

Després de recórrer diferents teatros italians, volent la Tressols que 'ls seus paisans judiquessin los adelantos obtinguts, va retornar á Catalunya, cantant en Barcelona, Tarragona, Reus y altres punts, *Ernani*, *Trovatore*, *Lucia*, *La Traviata*, *Africana* y demés óperas en las que eran degudament apreciadas las brillants dots que possehia. També va estar la artista

CÁPSULAS MORRUOL TÓNICH RECONSTITUYENTS

DEL DOCTOR PARELLADH

compostas de Morruhol (principi actiu del oli de fetge de bacallá)

PEPTONAT DE FERRO é HIPOFÓSPITOS DE CALS Y SOSA

La gran popularitat que en poch temps han lograt las Cápsulas del Dr. Parellada y l'ús constant que 'n fan los metjes, son lo millor testimoni d'aquet remey eficaç y conegut ja en tot Espanya.

LAS CÁPSULAS TÓNICH RECONSTITUYENTS

s'administren ab éxit en las clinicas de la Casa de Misericordia, Casa de Caritat y en los hospitals de Santa Creu y del Sagrat Cor, abont han substituit ab ventatja al oli de bacallá, de tant difícil y repugnante administració.

Preu de la capsula de 40 cápsulas, pessetas 2.⁵⁰. Venta al en grós, farmacia d' Escrivá (Fernando VII): á la menuda, en todas las farmacias

que 'ns ocupa, en Alicant, Valencia y en alguna altra provincia, y trovantse de nou en aquesta capital, la empresa del Liceo no va tenir reparo en confiarli la part de Reina de *Gli Ugonotti* que va cantar alguna vegada pera donar descans á la Lodi, quant en 1880 va veni 'l célebre Gayerre.

La empresa del popular Bon Retiro va escripturarla en 1882: d' allí, ab la companyia va portarla 'l senyor Vallesi á Madrid; y com anaba augmentant son repertori va ser escripturada per la Empresa del Circo Barcelonés pera cantar *Aida* després de la Russell, en qual part va conquistar molts aplausos.

Altra contracta per Italia li va proporcioná allí triunfos artístichs; pero sa salut no era apropiat pera suportar las fatigas de tant viatjar, y va tornar á Espanya desitjant descansar ó acceptar sols escripturas per curtas temporadas.

L' última que va fer va ser en lo teatro Fortuny de Reus en 1887; no havent cantat mes, á causa de agravarse la enfermetat que patia y que va arrebatarli la existencia, trovantse en Barcelona, lo 13 d' Abril de 1888, quant podia esperar nous dias de benandansa en sa carrera escénica. —U. D. O.

Historia del teatro catalá

XIII y últim.

Anem á posar fi á la nostra tasca. Los fets posteriors als que portem relatats, son coneguts tant de fresch, que no pertanyen encara á la esfera de ser historiats, y de prosseguir nostre treball, hauríam de penetrar en lo terreno de las consideracions críticas, cosa que no entra en nostre plan y que deixem pera plomas mes ben trempadas.

Limitantnos, donchs, á nostre propósit, resta sols dir que ab la tendencia iniciada pe 'ls que han intentat innovar lo carácter peculiar de la escena catalana, aquesta s'ha apartat del lloch que li correspon ocupar pera que conservi 'l vigor regional qu' havia adquirit y que, á semblansa de lo que 's nota en las pessas valencianas de nostra vehina regió que banya 'l Turia, era son signe mes característich que li feya tenir tanta consideració entre propis y estranys.

Las obras escritas en nostre idioma que varios autors han donat á la representació en nostres teatros, poden considerarse en los últims anys divididas en dos seccions que responen á las doctrinas dels poetes que las han produhidas, y no cal vacilar pera dir ab rahó que las que s' inclinan á presentar los arguments ó 'ls assumptos de que tractan baix l'aspecte innovador, si

han conseguit tal vegada éxit momentani, no han assentat novas pedras en l' edifici de la escena de nostre pais.

Aixís, podem considerar que la nova tendencia de la escola que vol ser tinguda com realista per fundarse en la copia de la realitat, lo que ha lograt es donar á las produccions de semblant classe un color descolorit—y permétissens lo contrast de las paraulas—que fa considerarlas com á obras propias de qualsevol teatro; pero no de una escena regional determinada.

Per aixó es que 'ls verdaders amants de la gloria de la escena catalana, fins los que admeten tots los géneros propis de ser presentats en las taulas, lamentan lo rumbo perillós que una minoria desconexidora intenta implantar y que, tenint alguns prossélits, ha lograt veure aplaudidas produccions que de catalanas tenen solsaament lo nom y las paraulas dels interlocutors.

Si dels fets que s'han succehit en aquestos anys, hem de deduhirne alguna conseqüencia profitosa, convé que nostres autors no olvidin lo que en 1879 digué en un conciensut treball literari lo distingit escriptor D. Joseph Ixart, del que 'n volem copiar uns párrafos que servirán de coronament á la pobre série de nostres capítols, donántlosi una importancia que d'altra manera no t'ndrían.

Véjis com s'expressaba 'l Sr. Ixart:

«De l' introducció del drama modern podria esperarse una era complerta, nova, original. Ab ella van unidas tres modificacions radicalíssimas: l'estudi detingut dels sentiments coetanis y la vida moderna, l' aparició de la classe mitja en las taulas, y l' ús en alguns casos, de la prosa; ab ella van unidas además las mes importants cuestiones, que promou 'l teatro en nostres dias.

Passar de lo ridícul trivial, y las preocupacions casulanas, á fuetejar los vicis de classes enteras, á fer l' anatomía detallada del cor ab lo despiadat escarpell de la crítica moderna, es obra tentadora y vasta. ¡Qué nova y rica varietat d' assumptos y caràcters portaria al teatro nostra classe mitja! ¡Qué rich arsenal interessantíssim de lluytas, conflictes, preocupacions socials, ridículas modas, tristos misteris, ambicions insaciabls, conmovedoras situaciones, en aquesta classe desgraciada en que sembla condensarse tota l' amargor y desfalliments y duptes d' avuy, enterbolit per ella lo raig d' esperansa del demá! ¡Cuántas formas, cuans imperceptibles rasgos, qué de fesomías distintas ha prés en ella l' ánima humana, desde la més mesquina fins á la més elevada y noble! En nostras ciutats, son estat present se presta del tot á ser estudiat y reflectit en la obra dramática, y dintre tots los géneros; admet la patética pintura; tenta l' ingeni cáustich del humorista, la lleujera, cómica y amable caricia del jovial y festiu.

PAPER DE FUMAR

PLANAS

Marca registrada

Depósit: Unió, 2. — BARCELONA

FÉLIX CARRERAS

21, Riera Baja, 21

Unich representant de la acreditada Casa Biragli de Milán. Especialitat en corassas y armaduras complertas. Gran assortit de cinturons, diademas y altras joyas, en diferents metall propis pera vestuari de teatro.

Se lloga y se serveix per temporadas complertas mediant contracta, encare que siga per obras de gran espectacle.

PREUS SUMAMENT MÓDICHS

En general, dos perills s'ofereixen al gènere. Es lo primer, la pretensió de transcendència filosòfica qu'arrebata á la obra artística sa més bella qualitat, la frescura; que condueix avuy per tot al teatro y á la novela, per un camí que si s'prolonga motivará una reacció: lo pensador vá ofegant al artista y lo concepte abstracte desllustra l'imatge, convertint l'art en cátedra de moral y filosofia pedantesca. Altre perill: l'olvid de las verdaderas condicions del teatro qual influencia sobre las costums se vá considerant nula, concedintli sols certa influencia, no decisiva tampoch, sobre 'ls sentiments, ja que desperta en alguns d'una manera momentánea, los que tal volta no pot exercitar en la realitat.

Pero á semblant obstacle que presenta lo gènere á totas parts, uneix alguns altres lo teatro català. Si lo pensament fundamental de l'obra revestís una tendència massa generalisadora, si tan s'apartés de nostre caràcter y costums, acceptable, per nosaltres, com tota concepció noble del ingeni, creyem poder assegurar que no ho sería igualment en lo teatro. Que no ha de olvidarse tampoch, fins dintre lo punt de vista en que 'ns hem col·locat, que la literatura provincial no té rahó de ser, si no conserva en lo fons part de lo propi, part de lo que 'ns distingeix, part de lo que obliga á sentir y comprendre lo modern, sens deixar de ser modern, d'un modo peculiar, á nosaltres. Quant en algun de sos aspectes, donchs, l'obra dramática no 's concreta á nostra realitat, sino que la olvida per complert, se fá incomprendible qu'adapti una llengua reduhida a comarcas determinadas, y nó á altres més generals y conegudas. Y com semblant gènere, per forsa ha de inclinar-se més á lo general, á lo d'aplicació á tots los païssos, y á tota la classe mitja d'Europa, alguns obstacles presenta mantenirse en aquell terme mitj, desitjat, y que prescriuen las circunstancias especialissimas de nostre teatro.»

De si 'ls autors moderns han atés tant atinadas observacions, ne son bon testimoni las obras que, encara que catalanas de forma, no ho son en lo fondo, y que influeixen de mica en mica en desmoronar l'edifici del teatro català, que se sosté perque té bons fonaments; pero que necessita reparador esforços per part dels autors que sian de tot cor catalanistas.

REVISTA D'ESPECTACLES

NOVETATS.—*Un hombre serio*, comedia en tres actes y en prosa de D. A. Sánchez Pérez.

Lo marquès del Pozo Hondo, senador del regne, militant en primera fila en lo partit conservador, personatge respectable, empaquetat, un *home serio*, en fi, després de quinze anys de felís matrimoni, vé á amargar la vida de la seva esposa y fills, enamo-

rantse perdudament de una neboda seva, viuda, de lo mes coqueta y capritxosa que 's puga donar, portant las cosas fins al extrem de exigir de la seva esposa que rebi la visita de la neboda en qüestió. La esposa, considerantse ultrajada, 's nega naturalment á tal exigencia y junt ab los seus fills, fuig de casa, refugiantse en la de un jermá seu, solterón empedernit que 'l acull ab verdader carinyo. En lo que menos ha pensat la viudeta es en enamorar-se del seu oncle, ja que lo qu'ella desitja es sols tenir-lo rendit per anarlo explotant al seu gust. D'aquí la situació violenta en que 's trova l'home sério. Abandonat de la seva familia, boig de amor per sa neboda, amor que no 's veu may correspost, y la societat, que no creu en res de tal parentiu, burlantse d'ell, del *home formal* y tenintlo constantment en berlina. Y aquell personatge respectable devant del que tantas espinadas 's brincan, dominat per aquella passió que l'arrebata, comet las deu mil inconveniencias per culpa dels celos que 'l devoran, fins que per últim una casualitat porta á casa de la viudeta á cert jove á qui ella havia estimat de soltera «la seva primera novela de amor!»—com ella diu—y allí mateix, á las barbas del home sério, celebran lo tornarse á trovar ab vehements mostrars de carinyo.

Ab un desgany d'aquesta naturalesa, lo marquès del Pozo Hondo recobra la rahó, abandona á la nevoda y torna al si de la familia, curat de aquella passió que 'l consumia.

Aquet es en compendi l'argument de *Un hombre serio*, la comedia del senyor Sánchez Pérez, estrenada ab bon éxit lo dijous passat en lo teatro de Novetats.

L'acció, com s'haurá vist, es senzilla y va desenvolupantse plàcidament durant los tres actes, sense cap d'aquells rebuscats efectes dramàtics que sols serveixen per excitar lo paladar extragat de certs públichs y que tant s'apartan de las tendencias del gust modern.

Ja l'any passat 'ns havia demostrat lo senyor Sánchez Pérez lo seu particular *savoir faire* en la bonica comedia *El primer choque*. En aquesta com en *Un hombre serio* d'ara, s'hi veu la mà del mestre en l'art de combinar las escenas (y bona mostra d'aixó es lo primer acte de sa última comedia), y després, y sobre de tot, s'hi veu la exquisita puresa del seu llenguatge, corrent y natural, castís y delicat que cautiva y atréu per las inapreciables bel·lesas que l'adornan.

L'objecte principal del senyor Sánchez Pérez al escriure la comedia que 'ns ocupa, no ha sigut altre que presentar als ulls del públich las ridiculesas en que cauhen los homes serios quant un amor prohibit fa presa en lo seu cor; es á dir, ensenyar la manera com un home poderós y temut de tothom, se converteix en joguina de una dona capritxosa que 's complau en dominarlo á la mida del seu gust, per lo mateix que tothom 'l té y s'inclina devant d'ell. Podrá l'autor de la comedia no haver estat del tot acertat en alguns dels passatges de la obra, com per exemple en quasi tot lo segon acte que 'l trobem, á nostre curt entendre, faltat de color, com si l'autor hagués temut que, á deixar corre la ploma ab mes llibertat, se li hagués escapat alguna cruhesa, (lo que segurament haguera evitat lo seu talent); pero de totas maneres, *Un hombre*

PELUQUERÍA ARTÍSTICA

Saló per afeitar, tallar y rissar lo cabell,

DE

LLUIS ANGLADA

GRAN ASSORTIT DE PERRUCCAS

y tota classe de postissos per artistes de teatro

Boters, 8, entressuelo

ARXIU LIRICH-DRAMÀTICH

DE

BONNIN GERMANS

COPISTERÍA DE VERS Y MÚSICA

Se serveix per tot Espanya á preus baratos

Carrer del Vidre, 2, quart, Barcelona.

Despatx cada dia, fins á las 10 del vespre.

séριο resulta una comedia interesant, ab escenas magníficament desenvolupades, ab trossos conmovedors de veras y escrita tota ella ab una gran observació del natural y ab un diàlech correcte y primorós.

Respecte á la execució, dirém que 'l senyor Ortega (pare) sapigué mantenir-se durant tota l'obra á una discreta altura, sense deixar decaure 'l personatge; pero sense donarli tampoch l'oportú rellén que en certs passatjes necessitava. Bé lo senyor Mario, que digué admirablement la escena del segon acte: lo senyor Rossell com sempre inclinante á exegerar lo seu paper, ja de sí un poch fals; la senyora Guerra representá com ella sap ferho un tipo d'andalussa, matisantlo ab acertats detalls, lo propi que la senyoreta Martinez en lo de *Rafaela* que sapigué fer ressaltar. Los demás actors contribuïren á l'èxit de la obra, essent tots plegats, junt ab l'autor, cridats diferents vegades al palco escénich al acabament de tots los actes.—M.

TEATRO DE CATALUNYA.—*Un crítico incipiente.*

Ab molt bon èxit s' estrená dimars en aquest teatre la última producció del senyor Echegaray, á la qu' ell dona lo modest titol de *capricho cómico*. Si sols fos un capritxo sobre crítica dramática, está fora de dubte que la obra no haguera interessat al públich; s' enten, á la massa general del públich á qui no interessan las quisquillositats del teatre de teló endins, ni está en situació de apreciar en escena discussions críticas sobre realisme é idealisme, ni 'l commouen las febriles augunias que passa un autor la nit de un estreno. Y no obstant, lo públich va seguir quasi sempre ab interés lo desenvolup de la comedia, no precisament per la seva trama, qu' es ben poca,—sols una forma, una excusa per anar enllassant las escenas,—sino per que va sapiguer apreciar las bellesas que conté la obra.

Aquesta 's pot dir que 's funda en la vanitat de autor de *D. Antonio*, que se sulfura, potser ab sobrada exageració, al menor reparo que fan á un drama qu' ell ha escrit en secret y al que 'l seu fill, ignorant aixó, y per despit á un tal *D. Pablo* á qui tothom creu l'autor, publica una crítica foribunda contra la obra y la ensorra, tirant aixís per terra tot lo treball y totas las il·lusions del seu propi pare.

De tot lo qual se 'n dedueix, (y aixó es lo que fa ressaltar la senyor Echegaray al final de la comedia), que las críticas deuen escriur-se sempre segons las dictas la conciencia y lo propi saber, may ab rencor y ab ensanyament contra la persona á qui 's critica.

En quant al caràcter dels personatjes de *Un crítico incipiente*, 'ns va semblar un poch fals lo del crítich idealista y en varias ocasions 'l de *D. Antonio*: 'l d' aquell perque potser l' actor que 'l representá va aconicaturarlo algún tant, y 'l de *D. Antonio* perque no 's compren que un home ja tant bregat, com se suposa qu' es ell, en las batallas teatrals, fassi cas y s' arrebatí d' aquell modo ab lo primer ignorant que diga mal de la seva obra.

Un crítico incipiente está escrit en senzilla y correcta prosa, que digueren ab soltura los actors del teatre de Catalunya, quins demostraren haver estudiat á conciencia sos respectius papers, distin-

gintse notablement la senyoreta Guerrero, y 'ls senyors Calvo, Gimenez, Díez y Pérez.—M.

TIVOLI.—*Concerts de Euterpe.*—En los dematins de S. Joan y S. Pere han tingut lloch los concerts tercer y quart de la temporada, lo primer ab regular concurrencia, y en lo últim se vegé lo Tivoli plé de gom á gom.

Coros y orquesta, dirigits per D. Joan Goula (fill) cumpliren be ab lo programa, casi doble, perque foren continuas las repeticions.

Sobressurtí l'hermós vals corejat *Lo Llobregat*, de Goula (pare) y l'himne *La Marsellesa*, quina part de solo estigué á càrrech del distingit baix señor Gil Rey, que ab sa bella expressió feu entusiasmar al auditori que 'l colmá de aplausos.

Se repartí, com de costum, lo *Éco de Euterpe* que ja conta trenta tres anys de publicació.

Pera lo próxim concert, que déu tenir lloch lo 25 de Juriol, se prepara l'estreno del coro á veus solas *Ronda de pastores*, de D. Joseph García Robles, y *Lo cup*, ab acompañament de orquesta, del mestre don Cosme Ribera.—T. GRANER.

CALVO VICO.—*Compañía valenciana de don Manel Llorens.*

No 'ns trobábam en aquesta ciutat la primera temporada que va venir á treballar, tres estius fa, la companyia de declamació de que hem de dir quatre paraulas; pero teníam noticia del èxit obtingut y del mérit dels artistes.

Ara l'hem vista y 'ns hem convenut de que aquest es patent y de que lo primer fou merescut.

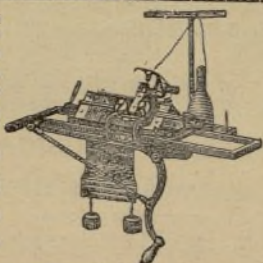
Dissapte vam véuer representar *Al sa y al pla* (obra que 25 anys atrás havíam aplaudit en lo Barracón—com se deya vulgarment al teatre de la Sarsuela que va existir en lo passeig de Gracia.—Dijmenje *Els besons de Sedavi* y dilluns *Una sogra de Castañola*; y francament, confessem ab plaer que en ditas comedias y en las pessas *Cada ovella en sa parella* y altres que han representat los artistes valencians, nos han demostrat verdader talent, molt estudi dels personatjes, seguretat escénica, comprensió y acabada interpretació de tipos molt variats; circunstancias que 'ns han recordat los mes prósperos temps del modern teatre catalá y que permeten calificar de notable lo quadro artístich que 'l Sr. Llorens ha presentat en Calvo Vico.

De semblant parer son tots los periódichs y 'l públich escullidíssim que ha anat á las primeras funcions y que, al considerar l'aplauso qu'ha tributat als artistes, pot créuers seguirá sent tant ó mes numeros d'ara en avant.

Lo director Sr. Llorens y 'l Sr. Plumer se fan celebrar per la manera com fan en sos papers fins los mes petits detalls; lo Sr. Gil diu ab molta expressió y s'identifica ab los personatjes (com ho prova en *Cada ovella*); la Sra. Aparicio es una característica que imprimeix molt valor á cada concepte y á cada frase; las Srtas. Garrigós y Rodríguez diuen ab gran naturalitat y tenen figura molt simpática; la senyora Prats ha estat molt bé en *La Chala* y 'ls senyors Navarro, Guillen, etc. ajudan acertadament.

No perdrem pas la ocasió que, durant la curta estancia de la companyia en Barcelona, se 'ns presenta de freqüentar 'l teatre de la Granvia, en lo

VICTORIA

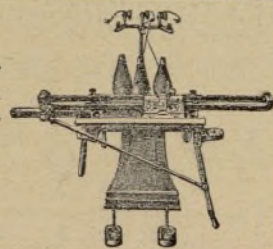

¡VICTORIA!

Es la máquina mes perfeccionada y la que proporciona la millor manera de guanyarse la vida á casa. S' hi fan mitjas, calcetins, camisetes, y demás géneros de punt. Preus reduhits y ensenyansa gratis.

Pera tota classe de datos, dirijirse al operari constructor

N. AGUSTI MANYOSA

Archs de Junqueras, 4, 1.er

CONCORDIA

qual aquets días han ressonat merescuts aplausos als que unim també 'l nostre al felicitar als artistes y á la empresa.—P. de R.

CIRCO EQUESTRE.—En l'actualitat conta lo favorescut Circo de la plassa de Catalunya ab gran número de notabilitats, com son los excéntrichs musicals germans Forest, Clémolo ab sos quadrumans; los atrevits treballs en la canya de bambú, per Vanzet, y l'artista japonés Hor-Deph; la notable familia Frantz; los saltadors árabes Ali-Almed y Misond; los treballs eqüestres de Ducós, Gilbert, Annette, Adele y los clowns Gerome, Pierantoni y Saltamontes.

Com á espectacle de novetat, lo dels germans Dante's, convertits—com ells se titulan—en verdaers reys de l'Avern, pues que lo seu contacte es sufficient pera produhir foc. També es nou lo treball que Mr. y Mme. Priovi executan en lo trapecí á considerable altura y sense xarxa.

¡Víctima d'una llarga y penosa malaltia ha mort en la ciutat de Lleyda lo conegut escriptor catalá, don Joseph Pleyan de Porta.

Estudiós é inteligent, treballador incansable, ha sorprés la mort al senyor Pleyan ants de cumplir los 50 anys de edat y quant teníam dret á esperar d'ell una munió de treballs que aportar á la causa del regionalisme, si judiquem per lo molt que debem á son may fatigat afany d'investigació pera luego donar á llum lo recullit y aumentar aixís lo caudal de datos de la historia pátria.

Deixa escrita, entre altrás obras, l'Album históric y monumental de Lleyda, Album históric d'Aragó, Apuntes d'història de Lleyda, Llibre de las grandesas de Tarragona, Guía de Lleyda y lo Diccionari geográfic, artístic, estadístic é históric de Lleyda y sa provincia, darrera obra que ha donat á la estampa, apart d'altras que no recordem en aquest moment.

Fou ademés fundador y primer President de la *Associació de Excursions Lleydatana* y del *Foment Regionalista* de Lleyda.

Lo dia de sa defunció fou lo 19 de Juny y la cerimonia de son enterro fou solemne.

Lleyda ha perdut ab en Pleyan de Porta, un de sos fills més ilustres, y lo Catalanisme plora la mort d'un de sos bons campeon.

La Redacció de LO TEATRO CATALA s'associa al dol de sa familia y al que experimenta Catalunya al perdre un de sos preclars fills.

Important

Nostres colaboradors haurán observat que no 'ns cuidem pas de saber qui son pera admétre los originals que 'ns envian, sino que basta que aquets nos agradin y que 'ls trovem propis de nostre periódic pera donárloshi cabuda en nostras columnas. Pero aixó no ho podem fer ab tota classe de treballs, perque n'hi ha de índole compromesa que fan precís que aquesta Direcció sápigui qui es que 'ls ha escrit.

La Redacció de LO TEATRO CATALA, encara que está complerta per lo que respecte al personal, seguirá admetent escrits en pro de la causa catalanista y en be del teatro regional; mes no poden ni ella ni 'l Director ferse solidaris d'articles que portin trascendencia y que puguin donar lloch á polémicas y controversias.

Baix lo pseudónim d'Armando de la Florida hem publicat varios escrits que s'troban en aquet cas, com s'hi trobaban los del Srs. Ferrer de Brost, Giró y Lluch, y com igualment hi está lo que avuy posem en sa corresponent secció, ab la firma de L. de la Valliere.

Així s demostra que LO TEATRO CATALA no refusa las qüestions que interessan al catalanisme artístic; pero com, de seguir per aquet camí, podriam potsé algun dia véurem en un laberinto, hem de manifestar als autors qu'usan los pseudónims indicats que, sense que volgüem fer públics los seus verdaers noms si ells prefereixen lo pseudónim, lo propietari y la direcció d'aquet setmanari necessitan conèixels personalment.

Preguem, donchs, als aludits articulistas que si volen seguir honrantnos ab sa colaboració, fassin l'obsequi de dirnos qui son y com se diuen, en la inteligencia de que quedarán reservats aquets noms pe 'ls lectors si ells així ho desitjan.

D'altra manera no podrem donar publicitat á tots los seus treballs literaris.

LA DIRECCIÓ.

BIBLIOGRAFIA

UN LLIBRE NOU.—*Los cent conceyls del Conceyl de Cent, per Pompeyo Gener*

Hem tingut ocasió de llegir l'última obra publicada pe 'l distingit escriptor Pompeyo Gener, qual títol pot véurers en lo comensament d'aquestes ratllas, y encara que conexeidors de lo que de si pot dar lo reconegut talent de nostre particular amich, nos ha sorprés agradablement la bona sombra y l'enginy ab que nos ha donat aquest *timo* literari. La serietat del prólech del bibliófil ab que comensa 'l llibre, explicant lo trobo d'aquesta preuada joia histórica, lo prefaci del autor, verdader modelo de nostra antiga parla, á la que imita tant en lo estil com en la ortografia y en los mots arcaïchs qu' enclou y finalment lo cent *conceyls*, escrits tots ab aquella candorosa ingennitat que distingia á nostres antepassats, fan d'aquet llibre una verdadera reproducció d'antich manuscrit, que sembla arrencada dels polsosos recons d'una biblioteca pera avivar y ressucitar en nostra pensa los passats temps, á la manera com las momias trovadas nos recordan antigas y desaparescudas civilizacions.

La edició es de lo millor que s'ha fet en aquet género: escobertas imitant pergami, paper, carácter de impresió, tot es adequat á la índole del llibre y fins sembla al agafarlo qu'un hi senti aquella olor de *romálich* característica de los llibres vells.

Al etsar y sense triar posem alguns *conceyls* pera que 'ls lectors se fórmin cárrech del istil.

PRIMER REGALO

5000 pessas de llana

de tres pessetas

se liquidan á dos rals y mili

!! DOS REGALOS !!

GRANS MAGATSEMS DE J. NOGUERA

1, 3 y 3 bis, Avellana, 1, 3 y 3 bis

(Antiga casa de senyor Pau Colx)

COMERS DE LAS SIS PORTAS

Aquest gran establiment acaba de ser objecte de molts reformas y s'trova atestat d'existencias; y havent rebut per la present estació un cumplert y variat assortit de géneros, he resolt liquidarlos á qualsevol preu.

Avellana, 1, 3 y 3 bis; LAS SIS PORTAS

SEGON REGALO

A tothom que visiti

aquets grans magatsems

se li regalará un mocadó.

«Quant un home té rahó
ó diu que sí ó diu que no.

L' historia no diu de Christo
que hagués encés may cap misto.

Una cosa es la Escultura
e l' altre l' Agricultura.

No estiguis may sens dinés
siguin teus ó dels demés.

En carro, tartana ó nau
en mas, en casa, ó palau
tothom que rellisca cau
si no l' aguanten»

Creiem donar lo *conceyl* cent hui, recomenat á
nostres lectors que comprin la obra, en la seguretat
de que s' hi farán un panxó de riure, y per nostre
part felicitem al autor pe 'l bon rato que 'ns ha fet
passar y á la imprenta de «L' Avenç» per lo esmero
ab que ha estampat la obra.—BEN.

APLAUSOS

La festa celebrada lo día 25 del passat, en Pala-
mós pera la repartició de premis del primer certá-
men literari tingut per la bonica vila de la costa
ampurdanesa, fou brillant y deixá molt complas-
cuts á quants hi assistiren.

L' acte se verificá en lo elegant y espayós teatro
Cervantes de la dita vila, devant de un numerós y
escullit auditori.

Guanyá la flor natural D. Jascinto Torres y Re-
yató, lo qui vá oferirla á l' hermosa senyoreta
Agná Roger, y que va ser proclamada Reyna de la
festa.

Los demés premis varen obtenirlos los Srs. don
Francesch Ubach y Vinyeta, Francesch Marull (que
obtingué ademés lo primer accésit á la flor natural)
D. Calixto Ballesteros, D. Narcis Diaz Escobar,
D. Arthur Galceran, D. J. Ayné Rabell, D. Narcis
Taboada, D. Joseph Prats, D. J. Novella de Molins,
D. Pere de Cots, D. Arthur Vinardell, D. Ramón
Manifern, D. J. Barbany y D. M. Escriu. Los noms
dels poetas premiats foren acullits ab grans aplau-
diments tots élls y en especial lo del Sr. Marull, que
va resultar guanyador de varis premis.

Molt bé ha comensat Palamós sos Certámens lite-
raris. Rebin los organitzadors nostre sincer aplauso.

REUNIONS PARTICULARS

NIU GUERRER.—Com á última de temporada
y en obsequi al distingit director de escena don
Enrich Carreras, se doná en aquesta societat, una
important funció lo día 23, nit de San Joan.

Se posá en escena la comedia en dos actes *Los
hugonotes*, y en honor á la veritat, tenim de dir que
no podia demanarse mes bon desempenyo, pues
assegurem qu' es de lo mes ajustat qu' hem vist
en Societats particulars.

Contribuhiren á tant bon resultat los Sras. Co-

retjer, Cuvelier, Gordillo, Serrano y los Srs. Ll.
Mercader, Mora, Llorens, Roure, F. Mercader, Poch
y especialment l' obsequiat, que en premi á sos
treballs, al final del segon acte rebé una carinyosa
ovació, essentli presentats valiosos regalos de art y
de valor. Un d' élls consistia en un hermos targe-
ter pera sobre-taula: en una de sas caras hi havia
un bonich é intencionat grabat, obra de D. Valls
Aguilar, representant carreras de guerrers, dels
quins los mes valents tenian la testa representada
per durillos auténtichs y era de á centim la de un
que 's quedaba á mitx camí. A l' altra cara del tar-
geter hi havia un mirall y á dintre contenia una
importantíssima targeta, qu' era una doble dedica-
toria, ja que á una part hi havia la explicació y á
la oposada un obsequi en efectiu.

També tingué lo corresponent regalo humoris-
tich del qual va encarregársen «La colla del llautó»,
nom que té una secció del Niu. Lo regalo consistia
en un ramillete-mona format per infinitat de ciga-
rros, pues n' hi havia de totes classes desde 'ls de
la Tabacalera fins als de ca 'n Juncosa. Per aquet
motiu la mona del mitj de la plata duya una ban-
dera en la que s' hi llegia:

«D' aquestos cigarros richs
del llautó, per tothom n' hi ha,
ja que 'n poden d' élls fumá
homes, donas, grans y xichs.»

Prengueren part en la funció, en obsequi al se-
nyor Carreras, los distingits artistas de ópera donya
Adelina Marra y D. Lluís Miró, que 's troban de
pas en nostra ciutat per anar contractats á Venecia.
Los dos posseheixen bonas qualitats pera guanyar
gloria en sa carrera y per la prova que 'n donaren,
reberen una ovació de la numerosa concurrència
que ab emoció los va aplaudir.

Baix la direcció del Sr. Barbat, torná á repetir-se
lo tercer quadro de *El chaleco blanco* de quin *tour
de force* ja hem parlat. En aqueix día s' obsequiá
al coro de senyoras ab abundant pluja de flors.

Com pot véure's per lo qu' hem dit, la funció
resultá espléndida. Las senyoras que hi prengue-
ren part foren obsequiadas ab hermosos rams de
flors. Hi hagué *lunch* en obsequi á tots los que co-
operaren al éxit de la funció y terminá la festa ab
ball fins á la matinada.

Felicito á la Societat per la seva brillant tempa-
rada teatral y per haver acordat en Junta General
per unanimitat y aclamació, nombrar soci de mérit
efectiu á D. Joan Pruna, acort que honra tant á n'
aquest senyor com á la Societat.—J. XIMENO.

GAYARRE.—L' altre diumenje fórem invitats
á la funció de tarde, organizada pe 'ls senyors Ca-
nal, Costa, Fontseré y Piñeiro en lo local de aquei-
xa societat establerta en lo carrer Nacional de la
Barceloneta.

De quatre obretas que 's van representar, tres
son catalanas y d' aquestas una era nova y escrita
per un dels beneficiats ab lo titol: *Un rellogat d'
avuy*, ab la circumstancia especial de que élls qua-
tre mateixos van represetarla, y per cert molt bé.

Los dos barbers y *Lo sereno* van fernos conéi-
xer també las disposicions que tenen pe 'l teatro
los Srs. Canal y Fontseré, y finalment que tots

GRAN DEPÓSIT DE PIANOS
F. HENRIQUEZ Y COMPANIA

Cortes, 293-295 Barcelona

VENDAS Y CAMBIS DE PIANOS Y ARMONIUMS AL CONTAT Y Á PLASSOS

En aquesta casa 's venen mellors pianos y ab major
baratura que en cap altre magatzem de Barcelona.

ANUNCIS DE FIL Y COTÓ

Nou sistema de propaganda

que, qui 'l prova, ne 'l deixa més

Bó per empresas de teatro

Per informes, preus y detalls, Aribau 93, 3.er 1.^a

quatre organitzadors van treure bon partit de la pessa castellana *La burla del posadero*.

Després del espectacle escènic va donar-se ball de societat, com a digne acabament de la reunió.

Una raresa va oferir la funció: en cap de las comedias hi ha paper per senyores; los arguments se desenvolupen entre homes sols.—P.

CIRCULO RECREATIVO BERENGUER.—

Lo diumenge passat al vespre tingué lloch en aquet cercle lo benefici del soci director d' escena don Joseph M.ª Serrat, estrenant-se los dramas en tres y un acte respectivament, titulats: *Guerra de fraticidas* ó *Saldo de cuentas*, y *La Florista*.

La primera de dites obras, deguda á D. Joaquim Nin y Tudó, està basada en un episodi de la guerra dels insurrectes de Cuba, acabant ab un desgraciat fet de nostre passada guerra civil; essent molt aplaudits tant l' autor com los actors que prengueren part.

La Florista, original del jove escriptor D. Angel Rius Vidal, es un conmovedor quadro en lo qual s' hi tanca una màxima moral. La circumstancia de ser son autor redactor d' aquet periódich nos priva de dir tot lo que voldriam: apesar de aixó ferem constar que dita obreta conté una versificació catalana bastant notable y que, per ser la primera que d' aquet gènere ha escrit son autor prova qu' ha donat un gran pas en l' art dramàtic; com també qu' al final fou cridat quatre vegades á la escena pera rebre los aplausos del públich.

Referent al despenyo, vamos, ben enraonadet.

Lo beneficiat fou obsequiat ab molts y valiosos regalos.—O. J.

COLABORACIÓ ADMESA

Apreciacions sobre crítica musical

Ab l' atenció é interés que l' assumpto 's mereixia, he llegit l' article que, baix lo títol de «Crítica» ha publicat en aquest popular setmanari lo senyor Armando de la Florida, en los números 34 y 35, corresponents al present mes. Com la qüestió de que 's tracta te materia tan vasta, sempre nova y abundant, que be se li podria aplicá 'l qüento aquell de la noyeta que, veyent treure aygua d' un pou, s' admiraba de que per mes que 'n traguessin sempre quedaba la mateixa, crech que 'm será permès exposar algunas idees més y contestar al mateix temps á varios párrafos del treball citat avans.

Lo senyor de la Florida, se dol de lo abandonada que 's trova en aquest país la crítica musical, ja que, segons ell creu, aquesta 's trova en mans del mes ignorant á l' art de referencia, ocupant-se 'n sempre qu' á ma vé, puig ja sab se sortirà del pas, empleant convencionals frases y servint-se de las variadas fórmulas, que poch més ó menos, usa de costum la majoria.

Alguna rahó te lo dit senyor; pero deuria saber també que si la plaga abunda, no passa sols en qüestió de música; y contra lo que declara avans de que no privan tant los incipients crítichs per lo que 's refereix á las arts pictóricas y literatura, te-

nim á la vista la prova de son error; pues precisament en l' actual época, ab motiu de nostra Exposició de Bellas Arts y del zarandejat llibre del P. Coloma, s' ha vist lo floreixent de la crítica en Espanya lo qual contradeix l' asseveració del senyor Armando de la Florida.

Ara, tornant á lo que més nos interessa, á la música y á nostres crítichs, y fixant-me en la idea exposada en lo acabament del article de que venim tractant, sobre la necessitat de que á la sortida d' un nou crítich, pugués lo públich saber las qualitats y mérits d' aquell, dech preguntar: ¿per ventura no coneixem la biografia, las obras y 'l talent qu' en ellas hi resplandeix, de los mestres y crítichs á la vegada, los senyors Pedrell, Cuspinera y Rodríguez de Alcántara (pesi á la opinió del senyor de la Florida, lo qual ja qu' exposa l' idea, deuria comensar per estudiar l' obra completa d' un autor, avans de calificarlo públicament)? Y no obstant lo reconegut talent de dits mestres, ¿no hem vist més d' una vegada la excessiva parcialitat y apassionament ab que jutjan altrás odres y artistas, siga ab agraciat favor ó bé ab desmesurada sanya sempre que d' un novell autor s' ocupin, com dos dels citats mestres acostuman? ¿Hem de demanar al crítich extensos coneixements musicals y gran acopi d' obras que avalorin sa personalitat, porque ja confiat en son judici 'l públich, cregui á ulls tancats y com professió de fé, quant ells digan? Pues l' apassionament propi, simpatia ó antipatia personal per cert autor ú mestre, ¿no 'ls pot induhir á la falsetat de sas apreciacions? ¡Pobre del jove y desconegut compositor si 'l públich degué seguir la opinió del crítich, per més mestre y erudit que siga!

Veus aquí la contrarietat gran per lo que fa al art musical. No dupto gens en dir que, qrecisament causa mes mal al progrés artístich, (per lo que pot desviá á la educació general) lo mestre-crítich, que no 'l crítich adotsenat, lo de la terrible constelació.

En las demás arts, á la primera impresió, pot ja 'l públich apreciar l' obra baix son mérit relatiu: la sensació es més immediata. Per aixó un autor dramàtic no tem altre crítich, qu' al mateix públich, ja poden dir després las críticas y revistas; si aquell ha concedit l' éxit al autor, ningú podrà negarli: lo públich es l' únich censor de la seva obra.

En quant á música, ja es altra cosa; deixant apart l' indispensable estudi y coneixements que requereix la justa apreciació d' un treball musical, respecte á sa armonisació é instrumentació, es la inspiració del músich compositor tan íntima, naix de tan fondo, qu' igualment sols mol dins del auditor trabarà concordancia. La idea melódica, la melodia, es incorpórea, imaterial; tota ella es pura; ingénua y candorosa, sas bellas qualitats la perdan. Sense coneixe encara la personalitat propia del autor, ¿cóm es posible que la idea nova trobi en la interioritat de tots los auditoris, igual eco y predisposició per admétre-la ab la mateixa sinceritat en que se envolta?

D' aquí venen las estranyas y contradictorias opinions y semblansas que despues d' una primera audició se senten per boca de la diversitat pública. Donchs ab aquesta confusió de sentiments y parers, que fins s' hi troba algun cop lo mateix mú-

CONSTRUCCIÓ DE TEATROS SERVEY COMPLERT Y BO

pera guardarropias

Per informes y details, dirijirse al fuster del carrer de Caspe, 75,
al costat de la botiga de comestibles

BARCELONA

PREUS

de tarifa pera publicar anuncis en aquet periodich

Tot lo peu de plana.	dos pessetas per inserció
Dos anuncis en plana.	una » » »
Tres anuncis en plana	75 céntims » »

Fent l' inserció per un trimestre s' hi fa rebaixa

sich, y ab molt més motiu lo simple aficionat, espera aquest últim y 'l que bonament confessa sas nulas apreciaciones... que parli 'l crítich.

Y aquí 'ns trobem, que com més aquells confiarán en lo crítich (al que coneixen per la biografia, per sos estudis y sas obras), més aprop estarán de ser enganyats. Pues, com hem dit avans, lo mestre rara vegada es imparcial en lo judici de son nou competidor. Y hasta excluhint lo que 'l podrà ofuscar sa major ó menor part d' amor propi, se comprén. Lo mestre, té las sevas ideas respecte al art que cultiva: lo seva escola; y com difícilment se trobarán los dos (crítich y autor), influits per la mateixa, ja que la varietat de sentiments pot inclinar á determinadas y contradictorias manifestacions y seguir innumbrables camins distints, d' aquí, que may podrà 'l mestre-crítich, que treballa baix l' influencia exclusiva de sas opinions propias, conceptes y teorías, que fins arriba á creure absolutes, alabar la exposició de las dels altres.

Las escuelas, todas son bonas si té qui be las cultiva, pues en qüestió d'art ja es sapigut, que la obra mes bella será sempre la mellor.

Per aixó crech que 'l primer crítich imparcial y just, será aquell qu' analisi todas las obras sense distinció d' escuelas y en la forma que 's presenti, y jutjarla baix lo punt de vista relatiu y ab tota sinceritat.

¡Ah! Sinceritat... ¡aquí 'l problema! ¿Qui será 'l crítich sincer? ¿Existeix realment?... Sens dupte que no passarán d' un parell cada mitj sigle.

L. DE LA VALLIÈRE.

SALÓ DE DESCANS

Segons noticias de bon origen, promet ser notable l' acte que tindrà lloch lo próxim diumenje, dia 5 del actual, en Vilafranca del Panadés pera solemnisar la inauguració oficial del Centre Catalá fundat de poch temps ensá en aquella important població.

En nostre próxim número farem ressenya detallada de la festa, á la que assistirem accedint als desitjos de la Junta del Centre, que ha tingut la atenció de invitarnos.

* Ha quedat ja constituït lo nou Consell General del Centre Catalá de Barcelona, pera l' any 1891 á 92 y la distribució de càrrechs es la següent:

Comissió executiva.—President, D. Frederich Soler; Vispresidents, D. Enrich Serrat y D. Joseph Puigventós; y Secretaris, D. Emili Ascencio y don J. Torres.—La *Junta Administrativa* queda formada per D. Joaquín Vila, com á Vispresident, D. Joaquím Gomez, tresorer; D. Geroni Moliné, contador; y D. J. Ximeno Planas, secretari.

* Sovint rebem en nostra redacció cartells anunciant diversos Certàmens poétichs, ab que moltes poblacions catalanas completan la celebració de sas respectivas festas majors. Nostre gust fora lo publicarlos tots; pero lo curt espay de que disposem nos veda ferho. Donem aquesta satisfacció, á fi de que no ho tingan per desatenció las distingidas societats que 'ns han honrat remetent-nos los mentats cartells.

* D. Agustí Prat ha tingut la bona idea de anunciar son gran y ben provehit establiment de comestibles anomenat «Las quaranta nou provincias» y situat en los carrers de S. Pau 74 y Cadena 42, per medi d' uns prospectes esplicatius fets en vers catalá. La idea es bonica y ben executada, puig en sostingut y fácil diálech, vá donantse compte sense cansar al lector de tots quants géneros ofereix al públich lo Sr. Prat.

* Se diu que aviat quedarà constituït en la important vila de Sitjes una associació regionalista ab lo nom de «Centre Catalá.» Felicitem á nostres companys de Sitjes y esperem veurer realisat prompte son propósit.

* Hem tingut lo gust de abraçar á nostre amich, artista escultor, Emili Benlliure, que procedent de Roma ha vingut á passar una temporada á Barcelona, per lo que li desitxem agradable estada en nostra ciutat.

* Lo aplaudit tenor cómic Sr. Palmada está malalt d' alguna gravetat, sens pognerse formar per ara judici de quin será 'l desenllás de la seva malaltia.

Desitjem de veras que siga satisfactori.

* *Moviment artístich.*—Se trova entre nosaltres, vingut del extranger, lo nostre país y renombrat artista, lo barítono D. Ramon Blanxart, á qui saludem y felicitem per sos últims triunfos alcançats en los primers teatros de Italia y Austria.

* Segons llegim en los diaris polítichs de San Sebastian *La Libertad*, *El Guipuzcoano*, *La Voz de Guipuzcoa* y altres, lo tenor Sr. Angioletti (Bachs) ha sorprès á aquell públich per la potencia y pastositat de sa veu, escola de cant y demes dots de gran artista. Nostre paísá ha sigut escripturat pera cantar en los principals teatros de Alemania y Austria, comensant lo giro per Berlin, Viena y Trieste.

Molt nos plauhen los éxits de nostre amich.

CAVILACIONS

LOGOGRIFO NUMERIC

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9.—Nom de dona y d' una flor.
4 9 3 4 9 3 8 9.—Poble bárbaro.
5 4 3 5 3 2 7.— » de la provincia de Segovia.
4 9 5 6 4 3.—Una cantitat.
1 2 3 4 9.—Poble catalá.
7 2 3 9.— » »
7 2 6.— » »
2 7.— » »
6.—Consonant.

IPATEE.

Soluciones á las cavilaciones del número 55

Trenca-closcas: FILATERAS, LIBRETERIA, LACY, NAU, PALOMA, ENNA, PICALQUÉS.

Logogrifos numéricos: ESCALETA, ROSETA.

Xarada-esquela: MARGARITA.

Solament ha enviat todas las soluciones lo senyor Intérprete, que si remet endevinadas las d' avuy, obtindrà l' exemplar ofert de *Sogra y nora*.

Correspondencia particular

Contestarem la correspondencia en lo número próxim.

Tipografía Susany y Companya, Muntaner, 36.—Teléfono 873.

Carme, 33	Máquinas de cosir, máquinas de fer mitja	Carme, 33
	SANTASUSANA	
	PREUS SENS COMPETENCIA	
	Taller pera adobar tota classe de máquinas — Se ven á plassos y al comptat	
Carrer del Carme, 33.—BARCELONA		